

Ifølge beslutningsforslaget skal Folketinget opfordre regeringen til at give de forflyttede og deres efterkommere en undskyldning og ret til erstatning. Men der er jo givet en form for erstatning i 1953 i form af nye huse og en række fornødenheder, og der er givet en undskyldning, fordi flytningen i 1953 skete så hovedkulds og uden en grundig information. Den blev givet af daværende minister for Grønland Tom Høyem i 1985. Endvidere blev der ved samme lejlighed fremsat en 9-punkts-plan, som kollektivt skulle kompensere for nogle af de ulemper, flytningen havde forårsaget, og denne plan blev accepteret af kommunalbestyrelsen i Thule og af landsstyret. Denne accept blev udtrykt i Landstinget.

Det kan selvfølgelig altid diskuteres, om det er erstatning og undskyldning nok, for hvad er nok, når et fangersamfund skal flyttes? Det er umuligt at gøre op, især så lang tid efter flytningen.

Forslagsstillerne ønsker også, at Folketinget anmoder Dansk Udenrigspolitisk Institut om at gennemføre en ny undersøgelse af omstændighederne omkring flytningen af Thulebefolkningen i 1953. Efter nytår kommer som allerede nævnt DUPI-rapporten, som også vil berøre emnet om Thulebefolkningens flytning, og hvis der kommer væsentligt nyt frem, vil Venstre naturligvis forholde sig til det. Men som tingene ligger oplyst i beretningen om flytningen af Thulebefolkningen i 1953, den såkaldte Ziegler-rapport, finder vi ikke grundlag for at sætte yderligere foranstaltninger i værk ud over den opmærksomhed, som et af verdens nordligste lokalsamfund altid må være omgivet af. Det er jo i sig selv et barsk område at bo og virke i.

Men i første omgang må det være Grønlands landsstyre, der har ansvaret for at sætte de ting i værk, som skal gøre det muligt at opretholde dette lokalsamfund. Jeg håber, at hjemmestyret får mulighed for at løse den opgave, og jeg er ikke i tvivl om, at viljen er til stede.

Som det fremgår af det, jeg her har sagt, kan Venstre ikke støtte forslagsstillernes fremgangsmåde.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Hr. Mejdahl kom med nogle interessante betragtninger, som viser, at partiet Venstre åbenbart har et særdeles lemfædigt forhold til den ejendomsret, som er sikret i den danske grundlov. Nu kan hr. Mejdahl selvfølgelig sige,

at vi behøver ikke at tage hensyn til grundloven i denne sag, for Danmark optrådte som kolonimagt på det tidspunkt. Grundloven var ikke gældende for Grønland, og derfor kan den befolkning, som var undertrykt af kolonimagten, ikke påberåbe sig nogen form for rettigheder. Det synspunkt kunne hr. Mejdahl selvfølgelig fremføre, men det tror jeg han klogeligt vil undlade.

Derfor vil jeg godt spørge hr. Mejdahl: Mener han, at erstatningen er givet efter grundlovens regler? Og mener hr. Mejdahl, at man i lignende tilfælde blot ved at give folk en meddelelse kan fragte dem deres bolig og deres fangstområde? Hr. Mejdahl kunne jo sammenligne med jyske gårdejere: Dem kan vi blot sende en meddelelse og så tvangsforflytte. Mener hr. Mejdahl i ramme alvor, at det er at overholde grundlovens regler?

(Kort bemærkning).

Christian Mejdahl (V):

Der bliver spurgt, om jeg mener, at flytningen og den erstatning, der blev givet i sin tid, var efter grundlovens regler. Det er jeg ikke i stand til at definere præcist her på det grundlag og med det materiale, der foreligger, men det, man har gjort i tidens løb – dels i 1953 og dels i årene efter – er selvfølgelig ud fra den bedste forudsætning at yde den fangerbefolkning, som i 1953 måtte rykke teltpælene op og flytte, en rimelig retfærdighed.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil for det første spørge hr. Mejdahl, om fratagelse af bolig og fangstområde kan ske uden iagttagelse af grundlovens regler. Og så vil jeg spørge hr. Mejdahl, om man kan foretage en ekspropriation uden at give mulighed for domstolsprøvelse dels af ekspropriationens grundlag og dels af dens størrelse. Kan man det, eller kan man ikke det, hr. Mejdahl? Har man overholdt reglerne i denne sag? Det spørgsmål synes jeg dog er enkelt at besvare. Jeg kan godt give svaret, men lad nu hr. Mejdahl give det.

(Kort bemærkning).

Hans-Pavia Rosing (S):

Det var nogle interessante betragtninger, hr. Christian Mejdahl kom med om erstatningsspørgsmålet, for det erstatningsspørgsmål, der er tale om ifølge beslutningsforslaget, er jo ikke de huse, som blev stillet til rådighed i 1953, da befolkningen blev flyttet med 3-4 dages varsel.